

ХАЛҚАРО ЛОЙИҲАЛАР

**Шерзод УМАРОВ,
БМТ Озиқ-овқат ва қишлоқ
хўжалиги ташкилоти
(ФАО)нинг Ўзбекистондаги
вакили ўринбосари**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Италияга ташрифнинг биринчи кунда ФАО офисига ташриф буорганини кузати асосида ўзаро ҳамкорликнинг ривожланиши тенденсиияси ва бугунги холати хакидаги таҳлиллар яна бир карра хаёлимдан ўтди.

Бу ҳамкорлик Ўзбекистон 2011 йил 2 октябрда Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти аъзосига айланганнидан бошланган. 2014 йилда Тошкентда

ҲАМКОРЛИК ПОРТФЕЛИ З БАРОБАР ОШДИ

БМТ Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти (ФАО) Ўзбекистоннинг узоқ йиллик халқаро ҳамкорларидан бири. Ушбу ташкилот мамлакатда катор йўналишлар, жумладан, қишлоқ хўжалиги соҳасида инновацияларга асосланган лойиҳаларни алмалга оширилмоқда. Охирги бир неча йилда ҳамкорлик портфели уч баробар кенгайтанини ўзаро ишонч ва глобал масалалардан бири бўлган озиқ-овқат хавфсизлигини тъминлашдаги умумий манфаатларнинг янада бирлашиб бораёттанидан далолатdir.

ФАО ваколатхонаси иш бошлади ва бугунги кунда мудаффақияти фоалият юритиб келтия. Халқаро ташкилот билан ҳамкорлик бўйича Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ваколатли орган этиб белгиланганни ҳам унинг мақсад ва вазифалари, асосий йўналиши шу тармокни ривожлантиришга қўмаклашишдан иборатли билан боғлиқ. Ана шу мақсадда ўтган йиллар давомидан маъмилатда ФАО билан ҳамкорликни 15,3 миллион долларлик 33 лойиҳа амалга оширилди. Улар орасида Подшоота дарёси транснегаравий бассейни сув кам худудида сувни тежаш технологияларини жорий этишини жадаллаштириш, Ўзбекистонда организи қишлоқ хўжалигини ривожлантириш ҳамда тегиши қишлоқ хўжалиги амалиёти (GAP)-ни илгарипатиш учун

институционал салоҳиятни шакллантириш, Ўрмон ерлари ва ўтин ресурсларни комплекс баҳолаш сингари йирик лойиҳалар кўп.

Сўнгига бир неча йилда ҳамкорлик кўлами анча кенгайтаб бораёттани кўзга ташланади. Бу, бир томондан, Ўзбекистоннинг дунё давлатлари учун очилиб, халқаро ҳамкорликлар кўламини кенгайтиришга фаол киришгани, иккинчи томондан, маъмилатнинг глоҳ басалаларда ўз позицияси, жаҳон майдонида ўз таклифларини илтариш сурʼа бошлаганди билан боғлиқ.

Ўзаро ҳамкорликдаги лойиҳалар сони ва киймати 2018 йилдан бўйн мунтазам ўсиб боргани ҳам бунинг исботи.

Энг кўп ўсими 2020 ва 2021 йиллар —

Ўзбекистоннинг илк бор ФАО Минтақавий конференциясида раисслик кўзиган даврларга тўғри келади. Бу вақтда

умумий киймати 32 миллион долларга тенг 26 та минтақавий ва

милий грант лойиҳалари ўйлуга қўйилди.

Минтақавий миқеъда амалга оширилаётган

милди лойиҳаларининг асосий дононлари глобал

экологик фонд, яшил иқлим фонд, жаҳон

банки, туркия, XXR, Корея Республикаси, Япония

хўкуматлари ва бошқалар бўлди.

Бутунг қундаги лойиҳалар ҳам салмоқ ҳижатидан аввалиг ўйлардагидан аспо кам эмас. Ҳусусан, хозирги кунда Ўзбекистонда ФАО томонидан жами 55,14 миллион долларни 33 лойиҳа амалга ошириляпти. Уларнинг

12 таси миллий лойиҳа бўлса, 21 таси

минтақавий аҳамиятдаги ҳаракатлардир. Миллий лойиҳаларда кўпроқ ердан фойдаланиш, ўсимлиқшунослик, тупроқ ресурсларни бошқариси, иким ўзгариши каби йўналишлар эътиборга олинган бўлиб, минтақавий лойиҳалар табиат ресурсларидан фойдаланиш, зараркунандаларга қарши қурашиб, чорвачилк ҳамда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг кенг кўлумли жиҳатларини камраб олади.

Биргина САСИЛМ-2 ҳаракатини оладиган бўлсак, мазкур минтақавий лойиҳа куроқчилини шурӯланган қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариси ландшафтларда ердан фойдаланишни яхшилаш, иким ўзгариши оқибатларини юмшатиш ҳамда табиий ресурсларни комплекс бошқарши бўйича амалиётлар кўлумлини кенгайтиришга қаратилини билан ахамияти экани кўринади.

Бу бўйича мутахассислар тавсиялар

ишлаб чиқиб, худудларда инновацион

ёндашувлар ва технологияларни кўлламоқда.

“Ғузор” қоракулуклини хўжалиги

МУЖК ҳудудида атрофи ўралган

ялов ўсимликлари ургулк майдони

бунга мисол. 30 гектар майдони ялов

ўсимликлари ургулк майдони

дастури (МХД) ҳам имзоланган.

Дастур иккита мухим стратегик йўналиш — саломатлик, фаровонлик ва барқарор

гуллаб-яншишга олиб боручи инсон

капиталининг инклузив тараққиёти

ҳамда иким ўзгаришини хисобла

олган ҳолда барқарор тараққиёта қаралтиган ҳаракатларни белгилаб беради.

Бундан ташкири, киймати 41,3 миллион долларга тенг 4 та лойиҳа ишлаб чиқибди.

Улар Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигини ривожлантириш стратегиясини ишлаб чиқишидан тортиб ун амалга оширишини ҳам кўллаб-куватлаб келмоқда.

Иккита томон ўртасида умумий киймати 17 миллион

долларга тенг 2021-2025 йилларга

мурлабланган янги Мамлакат

дастури (МХД) ҳам имзоланган.

Дастур иккита мухим стратегик йўналиш — саломатлик, фаровонлик ва барқарор

гуллаб-яншишга олиб боручи инсон

капиталининг инклузив тараққиёти

ҳамда иким ўзгаришини хисобла

олган ҳолда барқарор тараққиёта қаралтиганди.

Ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жойлардаги киник иссиҳоначиларни замонавий усолуда модернизация килиб берилди.

ФАО ҳамда Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳамкорлигидаги “Келажак авлод” учун актил деҳкончилик” лойиҳаси эса иссиҳоначиларни ривожлантириши қаратилган. Янни қишлоқ жой

Мисимарга тұла тарихий маскан

ЗИЁРАТ ТУРИЗМИ

Кишилек бүйілаб саир қылар эканмиз, унинг асосий ёдгорлиги — Ҳазрати Лангар мақбасыга йўл олдик. Бу ерда оралиги чамаси 200 метр бўлган иккита қадимий мақбара жойлашган бўлиб, тахминан XVI-XVII асрларда бунёд этилгани айтилади.

Мамлакатимиз худудида маданий ва табиий ёдгорликлар бисёр. Турли даврларда бунёд этилган, не-не суронли даврлар шоҳиди бўлган, ҳар бирни мозийинин бир парчasi сифатида сақланиб қолган мадраса, мақбара, масжид, хонақоҳ ва зиёратхолар тарихимизнинг тилсиз тилсизмларидири.

Биргина Қашқадарё вилоятida 900 дан ортик маданий мерос объекти мавжуд. Уларнинг 160 дан ортик архитектура ишошиб, 683 таси археологик ёдгорлиги. Биз сўз юритаётганда санъет асарлари, 20 дан зиёди эса зиёратхолардан иборат. Шулардан бирни Ҳазрати Лангар та зиёратходиди.

Тарихий манбаларга кўра, ушбу зиёратхолар жойлашган Ҳазрати Лангар ота кишиленин тарихи зардуштӣлар даврига бориб тақалади. Ҳудудда бир муддат саёҳат кишисанги, мозийининг близига сакланниб қолган кўпинга мўъказаларига гувоҳ бўласиз. Қишлоқнинг ҳар бир қаричи ери ўзида илк неандертал давридаги ҳаётдан бошлаб, зардуштӣлар сунгра ислом дини тарихини ҳам акс эттиради.

Айни пайдай Қашқадарё воҳасида иккита Лангар ота кишилого бор. Қамаидаги Катта Лангар, Чирок туманидаги эса эски Ҳазрати Лангар деб аталади. Биз сўз юритаётганда бунёз, кўшини Самарқанд вилоятини билан чегароди Ҳисор ва Зарафшон тогларининг бирлашган нуткаси — Ҳазрати Башир тогларидан Жом кишилогоға қадар чўзилган Коратепа, Чайкиланол тог тизмалари ўтасидаги Қалкама вояхасининг марқаиди жойлашган. Номи тарихи ва топоними олимларнинг фикрига кўра, бу ерга шаҳихларнинг келиши ва лангар ташлаши деган маънони англатади. Яъни Ҳазрати Лангар кишилого ҳам ўртада жойлашган бўлиб, ҳар томонидан 7 тадан кишилоп мавжуд. Лангар сўзининг янга бир маъноси — лангар чўп ёки музовознат нуткаси, ўтаплик кишилоп маъносига ҳам эга.

Қадимшунон олим, академик Рустам Сулеймановнинг мазъумотларига кўра, Ҳазрати Лангар қишилого идомаз беш минг йилдан бўён яшаб келади. Қишлоқдаги Гедалийсондан топилган батыз археологик топилмалар — бронзадан ясалган дудама ҳанжар, камон ўқи, короташни қадимий мозор, иккита дона оссарий(солоп тобут) бўнга мисол бўла олади. Дунё саёҳларни диккат-эътилорини тортган бу кишилоп айни пайдай Ҳалқаро экотуризмни ҳам ўзига жало эттиқада. Бу манзилда қадим ўтмишдан бизгача етиб келган зиёратхолар,

ХОЗИРГИ КОМПЬЮТЕР ЎЙИНЛАРИГА ҚАДИМДА ҚАШҚАДАРЁ ҲУДУДИДА ЎЙНАЛГАН “АРШИ АЪЛО” АСОС БЎЛГАНМИ?

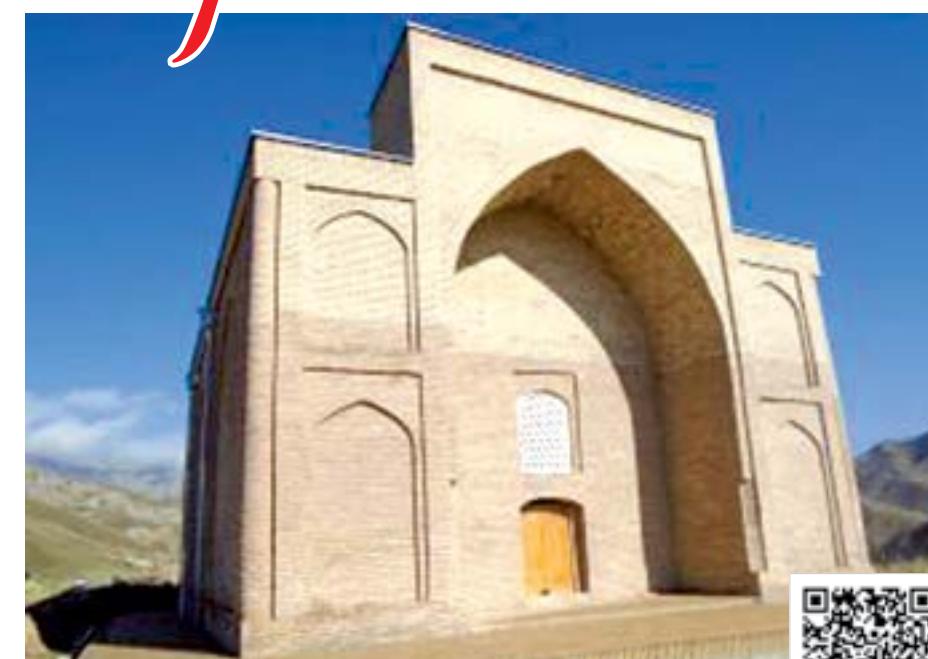
тарихий обидалар, сиро синоатга тўла табиат ёдгорликлари, қонгистонлардаги сурат-ёзулар, Конизор горидаги ибтидой одам маконлари, тош ҳайкалчалар, минг ийллик улкан чинор, мангу оқиб ётадиган мазданли булоқлар ушаша ийк.

Махаллий ахолининг айтишича, ўтмиша ушбу манзил шу якин атроф ахолиси учун шўролар даврига қадар илм тарқатуни мазсан хисобланган. Ҳусусан, утган асрларни кишилока ўша давронинг опий мазъумотини берувчи мадраса фаoliyati олиб борган. Унда диний билимлар билан биргаликда дунёвий илмдан ҳам сабок берилган. Талабалар буш пайтлари шахматта ушашаш “Арши аъло” ўйинини ўйилади. Ўйиннинг таҳтаси ва қоидалари ёзилган көзоз қишилек уларидан бираада топилган бўйли, ҳозирга сақлаб келинади.

Унда 30 тагача одам қатнашиши мумкин. Ўйин тартиби ҳам ўзгача: Ҳудонинг даргоҳига “ўйинчи” қай йўл билан чиқиши белгиланади. Ҳар бир катака одамларнинг гуноҳлари “ўзилган”. Тошлар ташланганда қайсанка тушса, унинг гуноҳи аниқланади ва тошдаги сонга қараб илгари сурилади. Йўлда майдо илонлар учраб, охирда иккита аждарҳо ўйинчини кутиб турдади. Унинг оғизига тусансанг ютиб юборади ва уйин яна аждарҳо думидан бошшанади. Ўтрадаги наровонларга тўғри келинса, юкорида жойлашган. Ҳар бир қаричи ери ўзида илк неандертал давридаги ҳаётдан бошлаб, зардуштӣлар сунгра ислом дини тарихини ҳам акс эттиради.

Айни пайдай Қашқадарё воҳасида иккита Лангар ота кишилого бор. Қамаидаги Катта Лангар, Чирок туманидаги эса эски Ҳазрати Лангар деб аталади. Биз сўз юритаётганда бунёз, кўшини Самарқанд вилоятини билан чегароди Ҳисор ва Зарафшон тогларининг бирлашган нуткаси — Ҳазрати Башир тогларидан Жом кишилогоға қадар чўзилган Коратепа, Чайкиланол тог тизмалари ўтасидаги Қалкама вояхасининг марқаиди жойлашган. Номи тарихи ва топоними олимларнинг фикрига кўра, бу ерга шаҳихларнинг келиши ва лангар ташлаши деган маънони англатади. Яъни Ҳазрати Лангар кишилого ҳам ўртада жойлашган бўлиб, ҳар томонидан 7 тадан кишилоп мавжуд. Лангар сўзининг янга бир маъноси — лангар чўп ёки музовознат нуткаси, ўтаплик кишилоп маъносига ҳам эга.

Қадимшунон олим, академик Рустам Сулеймановнинг мазъумотларига кўра, Ҳазрати Лангар қишилого идомаз беш минг йилдан бўён яшаб келади. Қишлоқдаги Гедалийсондан топилган батыз археологик топилмалар — бронзадан ясалган дудама ҳанжар, камон ўқи, короташни қадимий мозор, иккита дона оссарий(солоп тобут) бўнга мисол бўла олади. Дунё саёҳларни диккат-эътилорини тортган бу кишилоп айни пайдай Ҳалқаро экотуризмни ҳам ўзига жало эттиқада. Бу манзилда қадим ўтмишдан бизгача етиб келган зиёратхолар,

УШБУ МАТЕРИАЛНИ ЛОТИН ЁЗУВИГА АСОСЛАНГАН ЎЗБЕК АЛИФБОСИДА УКИШ УЧУН МАЗКУР QR-КОДНИ СКАНЕР ҚИЛИНГ.

сатидан 700 метр юкорида жойлашган.

Бизга мазъум қилинишича, мақбараларда ўз давридан ислом дини пешволовлар бўлган шайхлар дафи ётилган. Ақидага кўра. Ҳангар ота шайхлари поийга кўмилган инсон дузах ўтидан ҳолос бўлган. Шу сабаб, илгариларни борга ерга ҳатто Афғонистондан ҳам одамлар олиб келиб, дағнинг экан.

Кейинги пайдай бу ердаги қабо тошлар олимлар томонидан ўрганилди, айни пайдай вакъта ҳеб киши бу китобларни жайдада ва оғиз ҳам гапира олмаган. Мазъум вакт ўтган эса, китобларни айни пайдай сақлаб олиб келиб, дағнинг экан.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган. Афуски, шўролар даврида кишилоп фоълори китобларни асрар макъсадидаги ярим тунда қабрисондада ҳам оғизларни бориб кўмишган. Лекин анча сақлаб олиб келиб, дағнинг экан.

Кейинги пайдай бу ердаги қабо тошлар олимлар томонидан ўрганилди, айни пайдай вакъта ҳеб киши бу китобларни жайдада ва оғиз ҳам гапира олмаган.

Мазъум вакт ўтганда кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.

Бу кишилоп мавжуд бўлган шайхларни ўзидан айттирандиган.

Қишлоқ тартибида, мадрасанинг ўзига хос катагина кутубхонаси мавжуд бўлган.